

Binnen de vaste commissie voor Defensie hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Defensie over de ontplooiing van een Nederlands fregat naar de Golfregio en Indo-Pacific.

De voorzitter van de commissie,
De Roon

De adjunct-griffier van de commissie,
Manten

Inhoudsopgave

- I **Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
 - Vragen en opmerkingen van het lid van de SGP-fractie
- II **Antwoord / Reactie van de Minister**
- III **Volledige agenda**

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben de brief van de Ministers met interesse gelezen en hebben nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie vragen aan de Minister van Defensie of zij verder kan toelichten welke risico's er aan de eventuele inzet van Zr. Ms. Tromp in de Rode Zee verbonden zijn en welke aanvullende stappen zij genomen heeft om ervoor te zorgen dat het schip en de bemanning tegen deze risico's, zoals aanvallen met drones, zijn opgewassen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de ontplooiing van een Nederlands fregat naar de Golfregio en Indo-Pacific en hebben geen verdere vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben enkele vragen aan de Minister.

Gaat Zr. Ms. Tromp meedoen aan de EU-missie ASPIDES, de Amerikaans geleide Operation Prosperity Guardian (OPG) of de Amerikaanse-Britse Operation Poseidon Archer (OPA)? Wat zijn politiek, juridisch en militair-operationeel de verschillen tussen de alle genoemde missies? Bestaat er in termen van dreigingsanalyse een verschil tussen alle genoemde missies en, zo ja, hoe, zo vragen de leden.

Als de Tromp aan een van deze drie missies gaat deelnemen, is de keuze dan bepaald op politieke of op militaire-operationele gronden, zo vragen de leden van de NSC-fractie. Als de Tromp deelneemt aan ASPIDES, en geweldgebruik per definitie een nationale zaak blijft, welke *Rules of Engagement* krijgt de commandant dan mee?

De leden van de NSC-fractie vragen of bij deelname aan OPG of OPA geweldgebruik ook een nationale zaak blijft. Zo ja, welke *Rules of Engagement* krijgt de commandant dan mee? Zo nee, hoe wordt dan over geweldgebruik beslist?

De leden van de NSC-fractie vragen de Minister of het denkbaar en uitvoerbaar is dat het schip zowel aan ASPIDES en aan OPG dan wel aan OPA deelneemt.

Past het kabinet de reis van de Tromp aan om inzet in het gebied mogelijk te maken, zo vragen de leden. Gaat het kabinet ervan uit dat, zo lang de Houthi's een dreiging vormen voor de internationale scheepvaart in de

Rode Zee, optreden in enige vorm nodig blijft en dat Nederland daaraan moet bijdragen?

Voor hoe lang is de inzet van de Tromp in het gebied voorzien, zo vragen de leden van de NSC-fractie. Is de duur van die inzet voldoende om wezenlijk bij te dragen het verbeteren van de situatie in het gebied en, zo ja, waarom en hoe? Wordt de Tromp na het verlaten van de Rode Zee opgevolgd door een ander Nederlands schip, zo vragen de leden van de NSC-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben met veel interesse de brief van het kabinet over de inzet van het fregat de Tromp aan de Britse Carrier Group gelezen. De leden van de BBB-fractie onderkennen de noodzaak tot militair ingrijpen in de Rode Zee en de *force presence* in de Pacific. De onzekerheid en dreiging uitgaande van de door Iran gefaciliteerde aanvallen op burgerscheepsvaart en militaire platformen verstoort de wereldwijde vrijhandel en zet daarmee het fundament van een wereldwijde rechtsorde op het spel. De leden van de BBB-fractie begrijpen en steunen de inzet van het kabinet om hier, als Nederland, een voortrekkersrol in te vervullen.

De leden van deze fractie hebben nog een aantal vragen en opmerkingen, aangezien deze missie er een is die grote risico's met zich mee kan brengen voor de Tromp en haar bemanning en een escalatie van het huidige conflict in het Midden-Oosten ook een mogelijkheid is.

Hoe aannemelijk acht het kabinet het dat de Tromp gaat deelnemen aan een missie in de Rode Zee? Kan de Minister de Kamer informeren welke aspecten en factoren het kabinet gebruikt om een eventuele deelname aan de aanstaande EU-missie en/of de Amerikaanse missie Prosperity Guardian te beoordelen, zo vragen de leden van de BBB-fractie.

De leden van de BBB-fractie merken op dat de Tromp een reis via de Middellandse Zee en de Rode Zee naar de Pacific maakt. Met betrekking tot een eventuele deelname aan een missie in de Rode Zee, hoe lang kan Nederland de Tromp in de Rode Zee houden in verband met verplichtingen in de Pacific met de Britse Carrier Group, zo vragen de leden.

De Houthi-rebellen hebben afgelopen week wederom een MQ-9 Reaper drone uit de lucht geschoten. Daarnaast zijn er recent aanvallen op schepen uitgevoerd met onderwaterdrones, naast complexe aanvallen met (ballistische) antischeepsraketten en lange afstandsdrone. Deze complexe en gelaagde aanvallen baren de leden van de BBB-fractie ernstige zorgen. Het stelt de Marine en de Tromp specifiek voor een oorlogsscenario dat er de afgelopen decennia niet is geweest. Is de Tromp (schip, systemen en bemanning) er klaar voor, zo vragen deze leden.

Volgens de woordvoerder van de Europese Unie kan de EU-missie in de Rode Zee de gevaarlijkste EU-missie ooit worden. Het feit is dat de Tromp sowieso door de Rode Zee vaart. Acht de Minister de Tromp in staat voor haar eigen veiligheid te staan, zo vragen de leden van de BBB-fractie.

De Tromp maakt deel uit van de Britse Carrier Group die een veelheid van dreigingen en scenario's aankan. In hoeverre gaat de Tromp buiten de veiligheidsparaplus van de Britse Carrier Group optreden? In het geval dat dit zo is, kan de Kamer er dan vanuit gaan dat de Tromp zich vervolgens aansluit bij een andere missie in het gebied die de multidimensionale

dreiging in de Rode Zee vanuit de militaire capaciteiten van de Houthi's en Iran kan afdichten, zo vragen de leden van de BBB-fractie.

Wat betreft een aanval op de Tromp in het Rode Zee gebied, mag de Kamer dan aannemen dat de Tromp het recht heeft op zelfverdediging? Is de Tromp in staat om een aanval via lucht, water en onder water af te slaan? Is de Tromp in staat om een vijandelijke dreiging vanaf het Jemenitisch Schiereiland aan te vallen? Is de Tromp in staat en heeft de Nederlandse missie het juridisch mandaat om doel (*target*) informatie te delen met andere spelers in het theater of om de eindgeleiding te verzorgen van een wapensysteem van een ander platform of wapensysteem?

De leden van de BBB-fractie hebben daarnaast vragen over het voortzettingsvermogen van de Koninklijke Marine met betrekking tot LCF-fregatten. In hoeverre heeft de Koninklijke Marine een LCF-fregat achter de hand voor calamiteiten? In het geval de Tromp averij oploopt, is het kabinet voornemens een ander fregat te sturen? Is er een ander fregat beschikbaar gedurende de uitzendtermijn van de Tromp, zo vragen deze leden.

Afgelopen week is er een akkoord bereikt over een EU-missie in de Rode Zee. Daar hebben de leden van de BBB-fractie nog een aantal vragen over. Spanje doet als enige EU-land niet mee. Wat is de lezing van de Minister voor het niet deelnemen van Spanje aan deze missie? Stelt dat de EU niet in een negatief daglicht, omdat het wederom niet lukt om een unaniem standpunt in te nemen of een missie op te zetten, zo vragen de leden. Is de Minister van plan om Spanje alsnog aan boord te krijgen?

De EU is overeengekomen een missie in de Rode Zee op te tuigen, maar heeft nog niet bepaald wat de doelen en effecten moeten zijn. Wat is de insteek van het kabinet? Welke concrete doelen stelt de Minister voor? Welke contributie voorziet het kabinet voor Nederland? Kan de Minister de Kamer informeren over het krachtenveld in de EU met betrekking tot de aanstaande missie, zo vragen de leden van de BBB-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de ontplooiing van een Nederlands fregat naar de Golfregio en Indo-Pacific, en de toegenomen spanningen in de Golfregio en de Indo-Pacific. Deze leden hebben vragen bij de redenering van de ontplooiing.

De leden van de SP-fractie hebben grote zorgen over de situatie in de Rode Zee, de Golf van Aden, over de militaire acties die daar tot nu hebben plaatsgevonden en het risico op escalatie in dit gebied. Al eerder hebben de leden van de SP-fractie hun zorgen geuit over het ontbreken van de grondslag in het internationaal recht bij de aanvallen op Jemenitisch grondgebied en de Nederlandse betrokkenheid daarbij. In deze context maken de leden van de SP-fractie zich ook zorgen over de inzet van de Zr. Ms. Tromp in ditzelfde gebied.

De Kamerbrief laat onduidelijkheid bestaan over de vraag of en in hoeverre de Zr. Ms. Tromp een militaire bijdrage zal leveren aan de missie Prosperity Guardian of de «nieuwe» EU-missie.

Hierover hebben de leden van de SP-fractie de volgende vragen:

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de nieuwe EU-missie ASPIDES. Is dit dezelfde missie als in de brief benoemd wordt? Wanneer was de Minister voor het eerst op de hoogte van deze nieuwe EU-missie, zo vragen de leden.

Is met de totstandkoming van deze EU-missie meer duidelijkheid gekomen over de inzet van de Zr. Ms. Tromp, en zo ja, wat is die precieze inzet? Kan de Minister toezeggen dat de Zr. Ms. Tromp niet zal deelnemen aan militaire acties zonder volkenrechtelijke basis en VN-mandaat, en wil de Minister toelichten hoe deze toets plaatsvindt, zo vragen de leden van de SP-fractie.

Is de Minister bereid om openbaar juridisch advies in te winnen over de volkenrechtelijke basis van missies als Prosperity Guardian en ASPIDES? Zo ja, wanneer wordt dit advies ingewonnen en bekendgemaakt? Zo nee, waarom niet? Kan de Kamer, in het geval dat de Minister al juridisch advies heeft ingewonnen, dit advies ook ontvangen, zo vragen de leden van de SP-fractie.

Kan het kabinet toezeggen dat de Kamer geïnformeerd wordt voordat de Zr. Ms. Tromp wordt ingezet bij nieuwe militaire acties? Hoe draagt de regering bij aan de-escalatie in de regio, zo vragen de leden van de SP-fractie.

De leden van de SP-fractie zien die beantwoording van de Minister met interesse tegemoet.

Vragen en opmerkingen van het lid van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben de stukken over de ontplooiing van een Nederlands fregat naar de Golfregio en Indo-Pacific gelezen, en hebben de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de SGP-fractie zijn positief over het sturen van een Nederlands fregat in breder verband om bij te dragen aan internationale veiligheid en om deel te nemen aan oefeningen. De leden van de SGP-fractie steunen ook de duidelijke aanwezigheid en uitoefening van vrije doorvaart en navigatie.

Is de materiele gereedheid van het LCF Zr. Ms. Tromp op orde voor de vaart, zo vragen de leden van de SGP-fractie. Zo nee, wordt er dan voldoende onderhoud uitgevoerd?

De leden van de SGP-fractie zijn positief over het inzetten van het fregat, deelname aan missies en oefeningen met onder andere het doel van het personeel geoefend houden. Daarom vragen de voorgenoemde leden of de personele bezetting van Zr. Ms. Tromp op voldoende sterkte is.

De dreigingen vanuit de lucht zijn toegenomen in de golfregio en de Zr. Ms. Tromp is nog niet van de nieuwe ESSM-raketten voorzien. Is de Zr. Ms. Tromp genoeg gewapend tegen luchtdreigingen inclusief een hoog volume aan drones, zo vragen de leden van de SGP-fractie.

II Antwoord/ Reactie van de Minister

III Volledige agenda

Ontplooiing Nederlands fregat naar de Golfregio en Indo-Pacific
29 521, nr. 468 – Brief regering d.d. 30-01-2024

Minister van Defensie, K.H. Ollongren – Ontplooiing Nederlands fregat
naar de Golfregio en Indo-Pacific
Voorstel: Leveren inbreng.